

РЕЙ БРЕДЪРИ ОНЗИ, КОЙТО ЧАКА

Превод от английски: Лидия Цекова-Маринова, 1985

chitanka.info

Аз живея в кладенец. Живея като водна омара в кладенец. Като изпарение в каменно гърло. Аз не се движа. Не правя нищо, само чакам. Над главата си виждам студените звезди нощем и в ранна утрин и съзирам слънцето. А понякога си пея отколешни песни за този свят, от дните, когато той бе съвсем млад. Как бих могъл да ви кажа какво съм, когато не знам? Не мога. Аз просто си чакам. Аз съм мъгла, лунна светлина и спомен. Аз съм тъжен и съм стар. Понякога се изсипвам като дъждец в кладенеца. Паяжините се сепват, когато капе моят бърз дъждец по повърхността на водата. Аз чакам в прохладно мълчание и ще настъпи ден, когато няма повече да чакам.

Сега е утро. Чувам силен тътен. Надушвам огън отдалеч. Чувам как се сгромолясва метал. Чакам. Слушам.

Гласове. Отдалеч.

— Добре!

Един глас. Чужд глас. Чужд език, който не мога да разбера. Нито дума не ми е позната. Слушам.

— Изпратете хората тук!

Хрускане на кристали пясък.

— Марс! Значи такъв е той!

— Къде е флагчето?

— Тук, сър.

— Добре, добре.

Слънцето е високо в синьото небе и златните му лъчи изпълват кладенеца и аз увисвам като цветен прашец, невидим като мъгла в топлата светлина.

Гласове.

— От името на Правителството на Земята, обявявам това тук за Марсианска територия, за да бъде поделена поравно между отделните нации.

Какво ли казват те? Обръщам се на слънцето, като колело — невидимо, лениво, златно колело без гуми.

— Какво има ей там?

— Кладенец!

— О, не!

— Хайде де. Да!

Приближаване на топлина. Три неща се навеждат над ръба на кладенеца и моята прохлада се издига към тях.

— Великолепно!

— Мислиш ли, че водата е хубава?

— Ще видим.

— Някой да донесе бутилка за лабораторни изследвания и въже.

— Аз ще донеса!

Шум от затичани стъпки. Завръщането.

— Ето.

Аз чакам.

— Отпусни надолу. Бавно.

Проблясва стъкло над мен и се спуска бавно надолу, окачено на въженце.

Водата леко се набраздява, когато стъклото я докосва и го изпълва. Аз се издигам в топлия въздух към отвора на кладенеца.

— Готово. Искаш ли да изследваш тази вода, Риджънт?

— Да.

— Какъв хубав кладенец. Погледнете конструкцията. Откога мислите, че е?

— Един бог знае. Когато кацнахме в онзи, другия град, вчера, Смит спомена, че от десет хиляди години на Марс няма живот.

— Представи си.

— Как е, Риджънт? Водата...

— Като сребро без примеси. Пийни си.

Шумът от вода под горещата слънчева светлина. Сега увисвам като прах, като канелен прашец в лекия ветреца.

— Какво има, Джоунс?

— Не знам. Заболя ме ужасно главата. Съвсем внезапно.

— Пи ли вече вода?

— Не, не съм. Не е от това. Просто се наведох над кладенеца и изведнъж като че ли главата ми се разцепи. Но сега ми е по-добре.

Сега знам кой съм.

Казвам се Стивън Ленард Джоунс, на двадесет и пет години съм и току-що съм пристигнал с ракета от една планета, наречена Земя, и стоя с приятелите си Риджънт и Шоу край един стар кладенец на планетата Марс.

Поглеждам надолу към златистите си пръсти, загорели и силни. Оглеждам дългите си крака, сребърната си униформа и своите приятели.

— Какво има, Джоунс? — питат те.

— Нищо — отговарям аз, като ги гледам. — Съвсем нищо.

Храната е хубава. От десет хиляди години не съм хапвал нито хапка. Тя докосва езика по някакъв чудесен начин, а виното, което изгълтвам в добавка, ме стопля. Заслушвам се в звука на говора. Образувам думи, които уж не разбирам, но все пак някак разбирам. Опитвам въздуха.

— Какво има, Джоунс?

Навеждам тази моя глава и отпускам ръцете си, които държат сребърните прибори за храна. Усещам всичко.

— Какво искаш да кажеш? — обажда се този мой глас, тази новост в мен.

— Дишаш странно. Кашляш — обясни другият мъж.

Аз произнасям съвсем точно:

— Може би съм понастинал малко.

— Отбий се при доктора после.

Кимам с глава и ми е приятно да кимам. Приятно е да вършиш всякакви неща след десет хиляди години. Приятно е да дишаш въздуха, приятно е да усещаш слънцето в себе си и как то прониква все по-дълбоко в плътта ти, да усещаш крехката като слонова кост структура, съвършенството на скелета, скрит под топлата плът, така приятно е да чуваш звуците много по-ясни и непосредствени, отколкото в каменните дълбини на кладенеца. Седя очарован.

— Ела на себе си, Джоунс. Съвземи се. Трябва да тръгваме.

— Да — казвам аз, хипнотизиран от начина, по който думата изплува върху езика и се отронва бавно и красиво като капка вода във въздуха.

Вървя и ми е хубаво, че вървя. Стоя нависоко и когато погледна надолу от очите си и главата си, виждам, че съм далече от земята. Като че ли живея върху висока, изящна скала и съм щастлив там.

Риджънт застава край каменния кладенец и поглежда надолу. Другите вече са се отдалечили, унесени в тих разговор, към сребърния кораб, откъдето дойдоха.

Усещам пръстите на ръката си и усмивката на устата си.

— Дълбоко е — казвам аз.

— Да.

— Нарича се „Кладенец на душата“.

Риджънт вдига глава и ме поглежда.

— Откъде знаеш?

— Не ти ли прилича на такъв?

— Никога не съм чувал за „Кладенец на душата“.

— Място, където стоят в очакване неща... неща, които някога са имали плът, чакат... чакат — казвам аз и докосвам ръката му.

Пясъкът е нажежен като жарава, а корабът е като сребърен пожар в горещината на деня и ти е хубаво да усещаш тази горещина. Звукът на моите нозе в острия пясък. Ослушвам се. Звукът на вятъра и слънцето, което изпепелява долината. Вдишвам мириxa на ракетата, която се е нажежила от жежкото пладне. Стоя долу под вратата.

— Къде е Риджънт? — пита някой.

— Видях го край кладенеца — отговарям аз.

Един от тях изтичва към кладенеца. Започвам да треперя. Чудесен трепет ме разтриса, скрит дълбоко, но се усилва бързо. И за пръв път го чувам, като че ли той също е бил скрит в кладенец. Глас, който вика дълбоко в мен, съвсем тихичък и плах. А гласът вика:

„Пусни ме, пусни ме“ и имам чувството, че нещо се опитва да се освободи; трясък на врати в някакъв лабиринт, шеметно втурване надолу из тъмни коридори и нагоре по някакви отсечки, ехо и викове.

— Риджънт е в кладенеца!

Мъжете тичат, и петимата. Аз тичам с тях, но вече ми е лошо и треперя ужасно.

— Трябва да е паднал. Джоунс, ти беше тук с него. Видя ли? Джоунс? Ей, говори, човече.

— Какво има, Джоунс?

Аз падам на колене, треската е толкова ужасна.

— Лошо му е. Ела, помогни ми да го вдигнем.

— Слънцето...

— Не, не е слънцето — измърморвам аз.

Те ме слагат да легна, а пристъпите идват и отминават като тросове при земетресение и дълбокият, скрит в мен глас вика:

„Аз съм Джоунс, аз, не той, не той, не му вярвайте, пуснете ме да изляза, пуснете ме да изляза!“

И аз поглеждам нагоре към сведените фигури и клепачите ми проблясват. Те докосват китките ми.

— Пулсът му е ускорен.

Затварям очи. Виковете престават. Треперенето секва.

Аз изплувам като в прохладен кладенец, пуснат на свобода.

— Той е мъртъв — казва някой.

— Джоунс е мъртъв.

— От какво?

— Шок, сякаш...

— Какъв шок? — питам аз, а името ми е Сешънс и устните ми се движат отривисто, и аз съм капитанът на тези мъже.

Стоя сред тях и гледам надолу към едно тяло, което лежи и изстива върху пясъците. Притискам с две ръце главата си.

— Капитане!

— Няма нищо — извиквам аз. — Само главата... Ще ми мине. Ето. Ето — шепна аз. — Вече премина.

— По-добре да отидем на сянка, сър.

— Да — казвам аз, като гледам надолу към Джоунс.

— Не трябваше да идваме. Марс не ни иска.

Ние носим тялото обратно към ракетата и някакъв нов глас крещи дълбоко в мен да бъде пуснат на свобода.

„Помощ, помощ!“ — дълбоко вътре във влажните фибри на това земно тяло. „Помощ, помощ!“ — сред огнени дълбини отеква и умолява.

Треперенето започва много по-скоро този път. Да се овладее е много по-трудно.

— Капитане, по-добре е да влезете вътре, да се махнете от това слънце, не изглеждате твърде добре, сър.

— Да — казвам аз. — Помощ — казвам аз.

— Какво казахте, сър?

— Не съм казвал нищо.

— Вие казахте „помощ“, сър.

— Казах ли, Матюс, казах ли?

Тялото е поставено в сянката на ракетата, а гласът крещи сред дълбоките подводни катакомби от кости и огненочервен прилив. Ръцете ми трепват. Устните ми се отварят и пресъхват. Ноздрите ми се разширяват. Очите ми се завъртат.

„Помощ, помощ, о, помощ, не, не, пусни ме навън, не, не!“

— Не — казвам аз.

— Какво, сър?

— Няма значение — казвам аз.

— Трябва да се освободя — казвам аз.

Притискам ръка към устата си.

— Но как така, сър? — извиква Матюс.

— Влизайте всички вътре, връщайте се на Земята! — крещя аз.

Имам пистолет в ръката. Вдигам го.

— Недейте, сър!

Гръм. Втурват се сенки. Виковете секват. Чува се изсвистяване от падане в пространството.

След десет хиляди години колко хубаво е да се умре. Колко хубаво е да усетиш внезапния хлад, отпускането. Колко хубаво е да се почувствуващ като ръка в ръкавица, която се протяга и е обхваната от великолепа за този нагорещен пясък студенина. О, тишината и прелестта на сгъстяващия се черен мрак на настъпващата смърт. Но не можеш да се бавиш.

Щракване, изстрел.

— Боже мой, той се самоуби! — извиквам аз и отварям очи и виждам капитана, килнал се на една страна върху ракетата, черепът му пронизан от куршум, очите му — широко отворени, езикът се подава между белите му зъби. Кръв тече от главата му. Аз се навеждам към него и го докосвам.

— Какъв глупак — казвам аз. — Защо го направи?

Мъжете са ужасени. Те стоят над двамата мъртъвци и обръщат главите си, за да погледнат пясъците на Марс и кладенеца в далечината, в който лежи Риджънт, люшкан от дълбоките води. Грач излиза от техните пресъхнали устни, скимтене, детинско роптание срещу този ужасен сън.

Мъжете се обръщат към мен.

След напрегнато мълчание, един от тях казва:

— Сега ти си капитан, Матюс.

— Знам — казвам бавно.

— Останахме шестима.

— Боже мой, случи се толкова бързо!

— Не искам да оставам тук, да се махаме!

Мъжете крещят. Аз отивам до тях и ги докосвам сега с увереност, която почти пее в мен.

— Чуйте — казвам аз и докосвам лактите, ръцете, китките им.

Всички потъваме в мълчание.

Ние сме едно.

„Не, не, не, не, не, не!“ — викат вътрешни гласове някъде дълбоко, попаднали в затвора на тези земни тела.

Гледаме се един друг. Ние сме Самюъл Матюс и Реймънд Мозес, и Уилям Сполдинг, и Чарлс Евънс, и Форест Коул, и Джо Съмърс; не казваме нищо, гледаме се един друг, гледаме преbledнелите си лица и трескавите си ръце.

Обръщаме се като един и поглеждаме към кладенеца.

— Сега — казваме ние.

— „Не, не!“ — крещят шест гласа, скрити, сподавени, замиращи завинаги.

Нашите нозе стъпват по пясъка и като че ли огромна ръка с дванадесет пръста се движи по нажеженото морско дъно.

Навеждаме се над кладенеца и гледаме надолу. От прохладните дълбини шест лица надничат нагоре към нас.

Един по един се навеждаме, докато загубим равновесие, и един по един падаме в гърлото и полетяваме надолу през прохладната тъмнина към ледените води.

Слънцето залязва. Звездите се завъртат по нощното небе. Далече, високо там проблясва светлинна. Приближава друга ракета и оставя червени следи в пространството.

Аз живея в кладенец. Живея като водна омара в кладенец. Като изпарение в каменно гърло. Над главата си виждам студените звезди нощем и в ранна утрин, и съзирам слънцето. А понякога пея отколешни песни за този свят, от дните, когато той бе съвсем млад. Как бих могъл да ви кажа какво съм, когато дори аз не знам? Не мога.

Аз просто чакам.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.